

U S T A W A
z dnia 1998 r.
o pracownikach sądów i prokuratury.

Art. 1.

Ustawa określa obowiązki i prawa urzędników oraz innych pracowników zatrudnionych:

- 1) w sądach powszechnych i sądach wojskowych,
 - 2) w powszechnych i wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury,
 - 3) w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym,
- zwanych dalej „pracownikami”.

Art. 2.

Urzędnikiem może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych,
- 2) nie była karana za przestępstwo umyślne,
- 3) ma co najmniej średnie wykształcenie i odbyła staż urzędniczy w sądzie lub w prokuraturze oraz posiada dobrą znajomość języka polskiego,
- 4) ma stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku,
- 5) cieszy się nieposzlakowaną opinią.

Art. 3.

1. Staż urzędniczy trwa 12 miesięcy i ma na celu praktyczne i teoretyczne przygotowanie do wykonywania obowiązków urzędnika i kończy się egzaminem.

2. Od odbycia stażu zwolnione są osoby, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską lub referendarską.

Art. 4.

1. Stosunek pracy z osobą ubiegającą się o przyjęcie na staż urzędniczy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony.

2. Stosunek pracy z urzędnikiem nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony.

Art. 5.

Stosunek pracy z osobami, o których mowa w art. 4, nawiązuje i rozwiązuje odpowiednio w:

- 1) Sądzie Najwyższym - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
- 2) Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego - Prezes Izby Wojskowej Sądu Najwyższego,
- 3) Naczelnym Sądzie Administracyjnym - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- 4) sądzie apelacyjnym - prezes tego sądu,
- 5) sądzie wojewódzkim i rejonowym - prezes sądu wojewódzkiego,
- 6) wojskowym sądzie okręgowym i garnizonowym - prezes wojskowego sądu okręgowego,
- 7) Naczelnej Prokuraturze Wojskowej - Naczelnny Prokurator Wojskowy,
- 8) prokuraturze apelacyjnej - prokurator apelacyjny,
- 9) prokuraturze wojewódzkiej i rejonowej - prokurator wojewódzki,
- 10) prokuraturze okręgowej i garnizonowej - prokurator okręgowy.

Art. 6.

Urzędnik jest obowiązany: przestrzegać Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa, rzetelnie i bezstronnie, sprawnie i terminowo wykonywać powierzone zadania, dochowywać tajemnicy państwowej i służbowej, godnie zachowywać się w miejscu pracy i poza nią, poszerzać wiedzę zawodową.

Art. 7.

1. Urzędnik jest zobowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych.
2. Jeżeli w przekonaniu urzędnika polecenie służbowe jest niezgodne z prawem lub zawiera znamiona pomyłki, jest on obowiązany na piśmie poinformować o tym przełożonego. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia, jest obowiązany je wykonać.
3. Urzędnik nie wykonuje polecenia służbowego, jeżeli prowadziłoby to do popełnienia przestępstwa lub groziłoby niepowetowanymi stratami.

Art. 8.

Urzędnik przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie może kierować się swoimi poglądami politycznymi, religijnymi ani interesem jednostkowym lub grupowym.

Art. 9.

Między urzędnikami nie może powstać układ podległości służbowej między małżonkami oraz osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art. 10.

1. Urzędnik nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia bez zgody przełożonego.
2. Urzędnik nie może wykonywać zajęć sprzecznych z obowiązkami urzędnika i podważających zaufanie do sądu lub prokuratury.

Art. 11.

Rozwiązanie stosunku pracy z urzędnikiem bez wypowiedzenia może nastąpić w razie jego nieobecności w pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż rok lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną w okresie pobierania z tego tytułu

zasilku, a także w razie usprawiedliwionej nieobecności w pracy z innych przyczyn
- po upływie okresów przewidzianych w art. 53 Kodeksu pracy.

Art. 12.

1. Środki na wynagrodzenia zasadnicze urzędników ustala się:

- 1) w pierwszym roku obowiązywania ustawy przeciętnie w wysokości 35% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego,
 - 2) w drugim roku obowiązywania ustawy przeciętnie w wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego,
 - 3) w trzecim roku obowiązywania ustawy przeciętnie w wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego
- z tym że w drugim i trzecim roku obowiązywania ustawy środki na wynagrodzenia zasadnicze urzędników podwyższa się o wartość składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o której mowa w art. 110 ustawy z dnia 22 września 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (DZ. U. Nr ..., poz. ...).

2. Podwyższenie indywidualnych wynagrodzeń urzędników nalicza się od dnia 1 stycznia każdego roku.

3. Wynagrodzenia pracownika wypłaca się za każdy miesiąc pracy z dołu.

Art. 13.

1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Ministrem Obrony Narodowej, określa w drodze rozporządzenia:

- 1) stanowiska w sądach powszechnych i wojskowych oraz w powszechnych i wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury, na których zatrudniani są urzędnicy, a także kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk,
- 2) szczegółowe zasady wynagradzania pracowników,
- 3) tabele wynagrodzenia zasadniczego pracowników,
- 4) wysokość dodatku przysługującego z tytułu zajmowanego stanowiska oraz pełnionej funkcji,
- 5) szczegółowe zasady odbywania stażu urzędniczego oraz przeprowadzania egzaminu,

6) inne osoby, niż wymienione w art. 3 ust. 2, które mogą być zwolnione od odbycia stażu urzędniczego.

2. W rozporządzeniu należy uwzględnić zasadę, że wynagrodzenie różnicuje staż pracy, pełniona funkcja oraz zajmowane stanowisko i jego znaczenie dla funkcjonowania sądów i prokuratury.

Art. 14.

Pracownikowi przysługuje dodatek za wieloletnią pracę w wysokości wynoszącej po pięciu latach pracy 5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek ten wzrasta o 1 % za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Art. 15.

Za wieloletnią pracę pracownik otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) po 20 latach pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego,
- 2) po 25 latach pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
- 3) po 30 latach pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
- 4) po 35 latach pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,
- 5) po 40 latach pracy - 300% wynagrodzenia miesięcznego,
- 6) po 45 latach pracy - 400% wynagrodzenia miesięcznego.

Art. 16.

Pracownikowi, któremu stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości dwumiesięcznego wynagrodzenia, po 10 latach pracy, w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia po 15 latach pracy, a jeżeli pracownik przepracował 20 lat w sądzie lub prokuraturze, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Art. 17.

Pracownik może dochodzić swoich roszczeń ze stosunku pracy przed sądem pracy.

Art. 18.

Sekretarze i inni pracownicy sądowi oraz pracownicy administracyjni i obsługi prokuratury z dniem wejścia w życie ustawy stają się z tym dniem pracownikami w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 19.

Stosunki pracy nawiązane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania pozostają w mocy i mogą być zmienione i rozwiązywane na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 20.

W sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą do pracowników stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214; z 1984 r. Nr 35, poz. 187; z 1988 r. Nr 19, poz. 132; z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182; z 1990 r. Nr 20, poz. 121; z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451, z 1994 r. Nr 136, poz. 704, z 1995 r. Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 98, poz. 604, Nr 133, poz. 882 i 883 i Nr 141, poz. 943), a w sprawach nie uregulowanych także tą ustawą - przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 i Nr 113, poz. 717).

Art. 21.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r.

Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 751, 752 i 753, Nr 121, poz. 769, Nr 124, poz. 782, Nr 133, poz. 882 i z 1998 r. Nr 98, poz. 607) wprowadza się następujące zmiany:

1/ tytuł działu V otrzymuje brzmienie:

„Kuratorzy, referendarze sądowi, urzędnicy i inni pracownicy sądowi”,

2/ art. 123 otrzymuje brzmienie:

„Art. 123. § 1. W sądach są zatrudnieni urzędnicy i inni pracownicy sądowi.

§ 2. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.”,

3/ w art. 124 w § 1 skreśla się pkt 4.

Art. 22.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 753 i Nr 141, poz. 944 i z 1998 r. Nr 98, poz. 607) wprowadza się następujące zmiany:

1/ tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Urzędnicy i inni pracownicy”,

2/ art. 101 otrzymuje brzmienie:

„Art. 101.1. W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury zatrudnieni są urzędnicy i inni pracownicy.

2. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.”.

Art. 23.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2001 r.

UZASADNIENIE

Rozpoczęta - w toku realizacji programu Rządu - reforma wymiaru sprawiedliwości zmierza do:

- znacznego przyspieszenia postępowania sądowego,
- zwiększenia efektywności działań prokuratury,
- zmian strukturalnych sądownictwa (w tym utworzenia sądów grodzkich).

Głębokie zmiany społeczno-polityczne zainicjowane w roku 1989 stworzyły realne warunki do ścisłego rozdziału między władzą sądowniczą a pozostałymi władzami, do rzeczywistej samodzielności i niezawisłości sądów oraz niezależności prokuratury.

Proponowana ustawa stanowi swego rodzaju wykonanie postanowień Konstytucji o trójpodziale władzy. Reguluje ona bowiem, choć w sposób epizodyczny, status pracowników trzeciej władzy - władzy sądowniczej. Uzasadnia to potrzebę odrębnej regulacji, przy zachowaniu niezbędnej spójności i koherencji z istniejącym systemem prawnym normującym status pracowników państwowej sfery budżetowej.

Reforma wymiaru sprawiedliwości wymaga zasadniczych zmian polegających na stworzeniu sprawnego, zawodowego, profesjonalnego korpusu pracowników administracyjnych sądów i prokuratury.

Bez fachowych, kompetentnych urzędników sądowych i prokuratorskich żadna reforma wymiaru sprawiedliwości się nie powiedzie. Potwierdzają tę tezę doświadczenia państw Unii Europejskiej.

Status pracowników sądów powszechnych normują przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25 z późn. zm.), a pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury - przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 z późn. zm.) stanowiąc, że obowiązki i prawa tej grupy zawodowej określają przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Te rozwiązania prawne nie są już wystarczające dla zapewnienia prawidłowego i sprawnego działania sądownictwa oraz prokuratury. Konieczne jest

stworzenie odpowiednich warunków, które uwolniłyby sędziów i prokuratorów od załatwiania spraw organizacyjnych, administracyjnych itp., a jednocześnie zapewniałyby zainteresowanie podjęciem pracy w sądach i prokuraturze przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje zawodowe, co w konsekwencji (m. in.) poprzez projektowane unormowanie, spowodowałoby prawidłowe działanie sądów i prokuratury.

Projekt ustawy wychodzi na przeciw potrzebom sądownictwa i prokuratury. Jest on niezbędnym warunkiem realizacji reform w wymiarze sprawiedliwości i odpowiada także kierunkom zawartym w Uchwale Sejmu RP z dnia 30 września 1998 r. w sprawie podjęcia działań służących skutecznemu zwalczaniu wzrastającej przestępczości w państwie (M.P. Nr 34, poz. 482).

Obowiązki pracowników sądów i prokuratury nieustannie zwiększają się na skutek poszerzania kompetencji sądownictwa (prokuratury) oraz różnorodności, zawilości i czasochłonności spraw. Musi za tym iść zwiększenie uprawnień oraz wzmocnienie kadry urzędniczej - w przeciwnym razie nastąpi „zapaść” sądownictwa i prokuratury.

Wskazuje na to raport o stanie i perspektywach wymiaru sprawiedliwości w Polsce „Quo vadis iusticia”, który to dokument przekazano Marszałkowi Sejmu w związku z odpowiedzią na interpelację poselską w sprawie (m. in.) przedsięwzięć zmierzających do poprawy w sądownictwie i prokuraturze, sygnalizują to także ostatnie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące przewlekłości postępowania sądowego w Polsce.

Projekt ustawy, normując w okresie przejściowym do zakończenia reformy sądownictwa, status pracowniczy omawianej grupy zawodowej, mając na względzie potrzebę zachowania spójności systemu prawnego przejmuje szereg rozwiązań z ustawy o pracownikach urzędów państwowych bądź odsyła do ich odpowiedniego stosowania.

Projektowane zmiany dotyczą szczegółowych wymagań na stanowisku urzędnika sądowego lub prokuratorskiego (art. 2, 6 - 10), stażu urzędniczego (art. 3, 4), wymagań służbowych.

Istotną kwestią - zarówno ze względu na potrzeby sądownictwa i prokuratury, jak i podniesienie rangi i prestiżu zawodu urzędnika - jest zapewnienie tej grupie pracowniczej warunków stabilizacji zawodowej.

Projekt przewiduje przejściowo, do czasu wprowadzenia uregulowań systemowych, powiązanie poziomu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego urzędnika sądu i prokuratury z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem zasadniczym sędziego sądu rejonowego, ustalając wysokość przeciętnego wynagrodzenia urzędnika na poziomie 35% wynagrodzenia sędziego sądu rejonowego, w pierwszym etapie tej regulacji, tj. w 1999 r., 40% - w 2000 r. i 50% w roku 2001 (art. 12). Proponowana podwyżka wynagrodzeń zapewnić powinna zainteresowanie podjęciem pracy w sądownictwie i prokuraturze wykwalifikowanych pracowników, jak również zahamuje znaczny odpływ dobrze przeszkolonej kadry urzędniczej do innych instytucji.

Ustawa ma obowiązywać przez okres trzech lat, do końca 2001 r. (art. 23), tj. do czasu opracowania i przyjęcia nowych regulacji systemowych odnoszących się zarówno do statusu pracowniczego, jak i systemu ustalania wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej oraz do czasu zakończenia reformy ustrojowej sądownictwa, w tym przyjęcia trwałego uregulowania statusu pracowników sądownictwa i prokuratury.

Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi stanowiska w sądach i prokuraturach na których zatrudniani będą urzędnicy, a także kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk oraz wysokość wynagrodzeń zasadniczych, a także dodatków z tytułu zajmowanego stanowiska oraz pełnionej funkcji (art. 13).

Przepisy projektowanej ustawy nie obejmują zawodowych kuratorów sądowych i komorników oraz referendarzy sądowych, albowiem ich status jest odrębnie i wyczerpująco uregulowany w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz w innych odrębnych przepisach.

Do innych pracowników sądów i prokuratury, w tym pracowników pomocniczych, technicznych i obsługi, będą miały w zasadzie zastosowanie

dotychczasowe regulacje, gdyż ich praca nie różni się od pracy pracowników zatrudnionych w innych jednostkach organizacyjnych.

Projekt ustawy budżetowej na rok 1999 przyjmuje kwotę 1.135,4 zł jako prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie dla pracowników państwowej sfery budżetowej oraz uwzględnia 22.391 etatów kalkulacyjnych pracowników administracyjnych sądów i prokuratury, w tym 1.320 dodatkowych etatów przyznanych dodatkowo na rok 1999 w tej grupie pracowników.

Przy założeniu, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie zasadnicze urzędnika sądu i prokuratury w 1999 r. kształtować się będzie na poziomie 35% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego i wynosić będzie 1072,9 zł., skutki finansowe proponowanej reformy wynagrodzeń znajdują pokrycie w rezerwie przewidzianej na ten cel w projekcie budżetu państwa na rok 1999 w wysokości 112,5 mln. zł.

Projekt w fazie jego przygotowywania był poddany konsultacji z Krajową Radą Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej oraz ze Związkiem Zawodowym Pracowników Prokuratury - w trybie przewidzianym w art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zmianami) oraz został uznany za zgodny z Prawem Europejskim w opinii Komitetu Integracji Europejskiej z dnia 26 października 1998 r.

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekt. Min. MKF / 832 / 98 / DHPiST-el

Warszawa, 26. X. 98

Pan

Kazimierz Barczyk

Sekretarz Komitetu Społecznego

Rady Ministrów

Sekretarz Stanu

Opinia o zgodności projektu ustawy o pracownikach sądów i prokuratury z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marię Karasińską - Fendler działającą w zastępstwie Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Joanna Karasińska - Fendler

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr KSRM-10-51-98) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Projektowana ustawa ma na celu określenie praw i obowiązków urzędników państwowych zatrudnionych w sądach powszechnych oraz w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

II. Zasady funkcjonowania sądów powszechnych oraz prokuratur, a także prawa i obowiązki ich pracowników nie są szczegółowo regulowane przepisami prawa

wspólnotowego. Wśród kwestii zawartych w przedłożonym projekcie a regulowanych przepisami prawa wspólnotowego wskazać należy na artykuł 18 projektu dotyczący czasu pracy urzędnika.

Dokonując analizy przedłożonego projektu ustawy należy zwrócić także uwagę na ogólne zasady prawa wspólnotowego zawarte w prawie pierwotnym oraz powstałe w wyniku interpretacji Trybunału Sprawiedliwości.

III. Art. 18 projektu ustawy stanowi, iż czas pracy urzędnika nie może przekraczać średnio 40 godzin na tydzień w przyjętym okresie rozliczeniowym 8 tygodni.

Czas pracy jest zagadnieniem regulowanym w prawie wspólnotowym Dyrektywą Rady 93/104/WE z 23 listopada 1993 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz. Urz. WE nr L 307, 13.12.93). Zgodnie z art. 6 ust. 1 wyżej wymienionej dyrektywy tygodniowy czas pracy jest regulowany przez odpowiednie przepisy prawa krajowego. Przepisy art. 6 ust. 2 dyrektywy stanowią, iż średni tygodniowy czas pracy obejmujący godziny nadliczbowe nie może jednak przekraczać 48 godzin.

IV. Pozostałe postanowienia przedłożonego projektu ustawy dotyczące stosunku pracy jak też urlopu dodatkowego regulują te kwestie w sposób na tyle ogólny, iż nie stanowi to przedmiotu regulacji prawa wspólnotowego. Należy jednak zauważyć, że w sprawach nie uregulowanych przedłożonym projektem ustawy, projektodawca odwołuje się do odpowiednich przepisów ustawy o pracownikach urzędów państwowych jak też do ustawy Kodeks pracy. Z tego względu dostosowanie przepisów polskich do prawa wspólnotowego w dziedzinie prawa pracy powinno zostać dokonane przez przepisy wspomnianych ustaw.

V. Art. 6 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską stanowi, iż zabroniona jest jakakolwiek forma dyskryminacji ze względu na obywatelstwo. Ponadto, zgodnie z postanowieniami art. 48 ust. 2 Traktatu swobodny przepływ osób obejmuje zniesienie wszelkich form dyskryminacji w zakresie zatrudnienia pracowników pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej ze względu na obywatelstwo. Ustęp 4 wyżej wymienionego artykułu 48 Traktatu dopuszcza jednak nierówne traktowanie obywateli innych państw w zatrudnianiu pracowników, o ile zatrudnienie ma miejsce w administracji publicznej.

VI. Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu w sprawie *Lawrie - Blum p. Land Baden Württemberg* (orzeczenie w sprawie nr 66/85 z 3 lipca 1986 r.) podkreślił, że art. 48 ust. 4

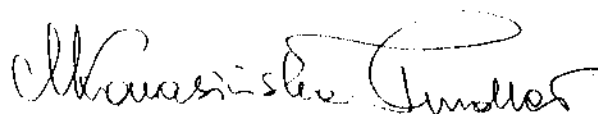
Traktatu musi być interpretowany w taki sposób, by jego zakres ograniczał się ściśle do tego, co jest niezbędne dla zabezpieczenia interesów, których ochrona jest przez ten przepis państwom dozwolona. Przez zatrudnienie w sektorze publicznym trzeba rozumieć stanowiska wymagające bezpośredniego lub pośredniego udziału w sprawowaniu funkcji, których celem jest obrona ogólnych interesów państwa lub władz publicznych. Aby sprawować te funkcje potrzebny jest szczególny stosunek lojalności wobec państwa ze strony tych osób oraz obustronność praw i obowiązków, kształtująca podstawę więzi narodowej.

VII. W innym orzeczeniu *Komisja p. Belgii* (orzeczenie w sprawie nr 42/87 z 27 września 1988 r.) Trybunał orzekł, że dostęp do sprawowania określonych funkcji publicznych może być zastrzeżony dla własnych obywateli pod warunkiem, że ich praca będzie wiązać się bezpośrednio z udziałem w sprawowaniu władzy.

VIII. Artykuł 2 projektu opiniowanej ustawy wśród warunków jakie muszą spełniać pracownicy sądów i prokuratury nie wymienia wymogu posiadania obywatelstwa polskiego. W związku z tym należy stwierdzić, iż projekt ustawy o pracownikach sądów i prokuratury nie zawiera przepisów wprowadzających jakąkolwiek formę dyskryminacji ze względu na obywatelstwo.

W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o pracownikach sądów i prokuratury jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z. poważaniem

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.MKF / 832 / 98 / DHPiST-mb

Warszawa, 2. XI. 98 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Stanu
Sekretarz Rady Ministrów

Janina Fendler

W związku z przedłożonym nowym tekstem projektu ustawy o pracownikach sądów i prokuratury (pismo nr RM- 10 - 100 -98), uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została przekazana przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marię Karasińską-Fendler, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej pismem z dnia 26 października 1998r. (Sokr.Min. MKF/832/98/DHPiST-el).

Zmiany wprowadzone do nowego tekstu nie zmieniają konkluzji opinii.

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Z poważaniem,

Maria Karasińska-Fendler

Do uprzejmej wiadomości:
Pani Hanna Suchocka
Minister Sprawiedliwości

4236/98

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa tel. 694-75-42, fax 625-03-80

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia grudnia 1998 r.

w sprawie pracowników sądów i prokuratury.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa stanowiska w sądach powszechnych i wojskowych oraz w powszechnych i wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury, na których zatrudniani są urzędnicy, kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk, szczegółowe zasady wynagradzania pracowników sądów i prokuratury, tabele wynagrodzenia zasadniczego pracowników sądów i prokuratury, a także wysokości dodatków przysługujących z tytułu zajmowanego stanowiska oraz pełnionej funkcji w sądach i prokuraturze.

2. Rozporządzenie stosuje się do pracowników zatrudnionych w sądach powszechnych i wojskowych oraz jednostkach organizacyjnych prokuratury powszechnej i wojskowej z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) komorników sądowych,
- 2) kuratorów zawodowych,
- 3) referendarzy sądowych.

§ 2. Ustala się:

- 1) tabele miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego urzędników i innych pracowników, stanowiące załącznik nr 1 do rozporządzenia.
- 2) tabele stawek dodatku funkcyjnego urzędników i innych pracowników, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia.
- 3) tabele stanowisk, zaszeregowień i kwalifikacji wymagane od urzędników i innych pracowników, stanowiące załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o "najniższym wynagrodzeniu zasadniczym", rozumie się przez to najniższe wynagrodzenie zasadnicze w

pierwszej kategorii zaszerzegowania, ustalone w tabeli miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. Kierownik jednostki organizacyjnej sądu lub prokuratury, dalej zwany kierownikiem jednostki, może w uzasadnionych wypadkach skrócić okres pracy zawodowej wymagany od urzędnika do zajmowania danego stanowiska.

§ 5. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach związanych z kierowaniem zespołem przysługuje dodatek funkcyjny. Dodatek ten przysługuje również pracownikom zatrudnionym na stanowiskach nie związanych z kierowaniem zespołem, dla których w załączniku nr 3 do rozporządzenia przewiduje się dodatek funkcyjny, z tym że maksymalną stawkę tego dodatku przewidzianą dla danego stanowiska.

§ 6. 1. Z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań o wysokim stopniu złożoności lub odpowiedzialności kierownik jednostki może przyznać pracownikowi na czas określony dodatek specjalny, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Dodatek specjalny może być przyznawany również ze względu na charakter pracy i zakres wykonywanych zadań; dodatek przyznaje się na czas określony, a w indywidualnych wypadkach - także na czas nie określony.

3. Dodatek specjalny jest wypłacany w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia, w kwocie nie przekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

§ 7. 1. Pracownikowi przysługuje dodatek za prace wykonywane w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia:

- 1) przy pierwszym stopniu uciążliwości lub szkodliwości - w wysokości do 5%,
- 2) przy drugim stopniu uciążliwości lub szkodliwości - w wysokości do 10%,
- 3) przy trzecim stopniu uciążliwości lub szkodliwości - w wysokości do 15% miesięcznego najniższego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Wykaz prac, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. Prace określone w załączniku nr 4 w ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 2, 4 i 5 uważa się za wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uzasadniających przyznanie dodatku, jeżeli w środowisku pracy przekroczone są najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia określone w odrębnych przepisach, stwierdzone przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne laboratoria upoważnione przez właściwych terenowo państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych.

4. Dodatek przysługuje pracownikom wykonującym prace, o których mowa w załączniku nr 4 w ust. 1, 2 i 3 pkt 1, 3-8, co najmniej przez 80 godzin w

miesiącu, natomiast pracownikom wykonującym prace wymienione w tym załączniku w ust. 3 pkt 2 - przez połowę dopuszczalnego czasu przebywania w strefie zagrożenia.

5. W razie zbiegu uprawnień do dodatków o różnym stopniu uciążliwości lub szkodliwości dla zdrowia, pracownikowi przysługuje jeden dodatek według najwyższego stopnia.

§ 8. 1. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za wieloletnią pracę wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

2. W wypadku gdy praca w sądzie lub prokuraturze stanowi dodatkowe zatrudnienie, do okresu dodatkowego zatrudnienia nie podlegają zaliczeniu okresy zatrudnienia podstawowego.

3. Dodatek za wieloletnią pracę przysługuje pracownikowi za dni, za które otrzymuje wynagrodzenie, oraz za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, za które pracownik otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego.

4. Dodatek za wieloletnią pracę jest wypłacany w terminie wypłaty wynagrodzenia:

- 1) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym pracownik nabył prawo do dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca,
- 2) za dany miesiąc, jeżeli nabycie prawa do dodatku lub prawa do wyższej stawki dodatku nastąpiło pierwszego dnia miesiąca.

§ 9. 1. Do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

2. W razie równoczesnego pozostawania w więcej niż jednym stosunku pracy, do okresu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej wlicza się jeden z tych okresów.

3. Pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody bądź w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających nagrody jubileuszowe.

4. Pracownik jest obowiązany udokumentować swoje prawo do nagrody jubileuszowej, jeżeli w jego aktach osobowych brak jest odpowiedniej dokumentacji.

5. Wypłata nagrody jubileuszowej powinna nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 6, niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody.

6. Podstawę obliczenia nagrody jubileuszowej, z zastrzeżeniem ust. 8, stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze - wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty. Jeżeli pracownik nabył prawo do nagrody, będąc zatrudniony w innym wymiarze czasu pracy niż w dniu jej wypłaty, podstawę obliczenia nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody. Nagrodę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

7. W razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, pracownikowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

8. Jeżeli w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających zaliczalność do okresów uprawniających do świadczeń pracowniczych okresów nie podlegających dotychczas wliczeniu upływa okres uprawniający pracownika do dwóch lub więcej nagród, wypłaca mu się tylko jedną nagrodę - najwyższą.

9. Pracownikowi, który w dniu wejścia w życie przepisów, o których mowa w ust. 10, ma okres dłuższy niż wymagany do nagrody danego stopnia, a w ciągu 12 miesięcy od tego dnia upływie okres uprawniający go do nabycia nagrody wyższego stopnia, nagrodę niższą wypłaca się w pełnej wysokości, a w dniu nabycia prawa do nagrody wyższej - różnicę między kwotą nagrody wyższej a kwotą nagrody niższej.

10. Przepisy ust. 8 i 9 mają odpowiednio zastosowanie w razie gdy w dniu, w którym pracownik udokumentował swoje prawo do nagrody, był uprawniony do nagrody wyższego stopnia oraz w razie gdy pracownik prawo to nabędzie w ciągu 12 miesięcy od tego dnia.

11. Pracownikowi zatrudnionemu w sądzie lub prokuraturze w dniu 27 stycznia 1995 r., który przed tym dniem nabył prawo do nagrody jubileuszowej w związku z wliczeniem okresów wymienionych w zarządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (Monitor Polski Nr 44, poz. 358), okresy te podlegają wliczeniu na dotychczasowych zasadach przy ustalaniu prawa do kolejnych nagród.

12. Pracownik, który podjął zatrudnienie w sądzie lub prokuraturze po dniu 27 stycznia 1995 r., nabywa prawo do nagrody jubileuszowej na zasadach określonych w ust. 1-9. niezależnie od wcześniejszego nabycia prawa do nagrody za dany okres.

§ 10. Godzinową stawkę wynagrodzenia zasadniczego wynikającego z osobistego zaszerzegowania pracownika, określonego stawką miesięczną, ustala

się dzieląc miesięczną stawkę wynagrodzenia przez liczbę godzin pracy przypadających do przepracowania w danym miesiącu.

§ 11. 1. Pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, dodatkowe wynagrodzenie za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20% godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego.

2. Dodatkowe wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, nie może być niższe od wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 137 § 2 Kodeksu pracy.

§ 12. 1. Kierowcy, z wyjątkiem kierowcy samochodu osobowego, za powierzone mu dodatkowe czynności nie wchodzące w zakres jego normalnych obowiązków, przysługuje dodatek w wysokości nie przekraczającej 60% najniższego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Wysokość dodatku, o którym mowa w ust. 1, za wykonywanie poszczególnych czynności ustala kierownik urzędu, uwzględniając rodzaj czynności i ich uciążliwość.

§ 13. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie posiadają wymaganego na zajmowanym stanowisku wykształcenia, mogą być przeszerzegowani tylko w ramach tego stanowiska.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1999 r.

UZASADNIENIE

Projekt stanowi akt wykonawczy do art. 13 ustawy o pracownikach sądów i prokuratury. Reguluje on podstawowe kwestie związane z wejściem w życie tej ustawy. W szczególności istotne są postanowienia dotyczące określenia stanowisk w sądach i prokuraturach, na których będą zatrudniani **urzędnicy**, a także kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk, warunki odbywania stażu urzędniczego i przeprowadzania egzaminu. Dotyczy to zwłaszcza: sekretarzy sądowych i w prokuraturze, kierowników sekretariatów, oddziałów, wydziałów, działów i sekcji, inspektorów, protokolantów sądowych, radców kolegiów d/s wykroczeń, z uwzględnieniem ich roli i znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania sądów i prokuratury.

Szczegółowe zasady wynagradzania urzędników, w tym tabele stawek wynagrodzeń zasadniczych i dodatku funkcyjnego, uwzględniają przewidziane w ustawie zasady naliczania przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 35 % wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego. Wobec pozostałych grup pracowników sądów i prokuratury (stanowiska techniczne, pomocnicze, robotnicze i obsługi) stawki wynagrodzenia ustalone są na poziomie podobnych stanowisk w jednostkach organizacyjnych państwowej sfery budżetowej, z uwzględnieniem przewidzianego w projekcie ustawy budżetowej na rok 1999 wzrostu wynagrodzeń o 10,5 %.

Zasady ustalania okresów pracy do nagrody jubileuszowej, dodatków za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia oraz w porze nocnej, projekt określa w sposób i na poziomie obowiązującym ogół pracowników państwowej sfery budżetowej, gdyż elementy te nie wiążą się ze specyfiką pracy w sądach i prokuraturze.

Szczegółowe tabele opracowane zostaną po konsultacji ze związkami zawodowymi oraz wstępnym uzgodnieniu z Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej.